

VASTINEET OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMASTA ANNETTUIHIN LAUSUNTOIHIN JA MIELIPITEISIIN

OAS nähtävillä lausuntoja ja mielipiteistä varten 13.7. – 31.8.2022. OAS:sta saatiin 15 lausuntoa ja 2 mielipidettä.

Lausunnot

Nro	Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastine
L01	Lapin ELY-keskus	<p>Luonto ja linnusto</p> <p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on esitetty kaavoituksen yhteydessä tehtäviä selvityksiä ja lisäksi on esitetty YVA-menettelyn ja aikaisemman kaavoituksen yhteydessä laadittuja selvityksiä. Luonnonympäristön nykytilan selvityksiä ei mainittu tehtävän kaavoituksen yhteydessä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ei myöskään ole selkeästi ilmaistu, oliko kaavoituksessa tarkoitus käyttää YVA-menettelyn aikaisia selvityksiä lähtötietoina. Lapin ELY-keskus muistuttaa, että YVA-menettelyn aikana laaditut kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitykset sekä linnustonselvitykset ovat jos osin vanhentuneita, sillä kansalliset uhanalaisuusarviointit ovat päivittyneet ja osin muuttuneet merkittävästikin vuoden 2016 jälkeen. Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tiedoiltaan vanhentuneita selvityksiä ei tule käyttää lähtöaineistona arvioitaessa hankkeesta aiheutuvia vaikutuksia.</p> <p>OAS:sta ei käy ilmi, miten mahdollisesti lähtötietoina käytettäviä YVA-menettelyn aikana tehtyjen luonnonympäristön nykytilan selvitysten puutteet tullaan huomioimaan kaavoituksessa. Yhteysviranomaisen YVA-selostuslausunnossa oli nostettu esiin puutteena mm. se, että alkukesällä havaittavaa suojelullisesti arvokasta kasvilajistoa ei ole kartoitettu eikä esiintymispotentiaalia arvioitu. Lisäksi vaikutusten arviointi on ollut puutteellista mm. lähdeympäristöihin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin osalta, vaikka useita lähteitä näyttäisi sijoittuvan rakentamisalueille tai niiden välittömään läheisyyteen. Myös nykytilan selvitysten menetelmien ja tulosten asianmukaisissa kuvauksissa ja esittämisessä on ollut puutteita. Lapin ELY-keskus huomauttaa, että yleiskaavan on vaalittava luonnonarvoja (maankäyttö- ja rakennuslaki 39 §). Kaavan merkittävien vaikutusten tunnistaminen ja arviointi sekä luonnonarvojen huomioon ottaminen kaavoituksessa on vaikeaa, mikäli nykytilan selvitykset ovat puutteellisesti laadittuja ja raporteissa on epätarkkuutta. Kaavoituksessa tulee huolehtia, että vaikutusten arviointi ja kaavan laatiminen tulee perustumaan ajantasaisiin, selkeisiin ja riittävän tarkkoihin luonnonympäristön nykytilan selvityksiin.</p> <p>Kulttuuriympäristö</p> <p>Lapin ELY-keskus toteaa, että Nuunajärven tuulivoimalahankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on tuotu esiin hankkeen (tuulivoimalat ja sähkönsiirto) vaikutuspiirissä olevat valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY) ja valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA 2021) sekä maakunnallisesti merkittävät maisema-alueet ja kulttuuriympäristöt. Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on tunnistettu ja suunniteltu arvioitavan potentiaalisia vaikutuksia eri etäisyysvyöhykkeiden mukaisesti edellä mainittuihin kohteisiin.</p> <p>Lapin ELY-keskus toteaa, että hankkeen suunnittelussa on kiinnitettävä myös huomiota keinoihin, joilla haitallisia vaikutuksia valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin ja valtakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin sekä maakunnallisesti merkittäviin kulttuurihistoriallisiin kohteisiin voidaan vähentää tai lieventää.</p> <p>Liikenne</p> <p>YVA-menettelyn jälkeen valittu Jumiskon sähkönsiirtoreitti risteää</p>	<p>Luontovaikutusten arvioinnissa otetaan huomioon päivittyneet uhanalaisarviointit.</p> <p>Kaavoituksessa hyödynnetään YVAN ja aikaisemman kaavoituksen yhteydessä tehtyjä luontoselvityksiä, alueelta tehtävän kotkaseurannan tietoja sekä viimeisimpiä Suomen lajitietokeskuksen ja luonnonvarakeskuksen tietoja.</p> <p>Alueelle tehtiin päivityskartoitus luontotyyppien ja kasvillisuuden osalta elokuussa 2022. Päivityskartoitukset kohdennettiin aikaisemmista vaiheista muuttuneille turbiinalueille sekä tieyhteyksille.</p> <p>Asia otetaan huomioon kaavan vaikutusten arvioinnissa.</p> <p>Päivitetään kuvaan</p>

Nro	Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastine
		<p>maanteiden 947 ja 9451 kanssa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman kuva 3, jossa sähkönsiirtoreitti on esitetty, on tiestön osalta epäselvä. Lapin ELY-keskuksella ei ole lisättävää Maaninka-Jumisko voimajohdon YVA-menettelyn yhteydessä annettuun voimajohtojen ja maanteiden risteämistä koskeviin lausuntoihin.</p> <p>Sähkönsiirto</p> <p>Kaava-alueen sisällä sähkönsiirto tapahtuu maakaapeleilla sähköasemalle, josta sähkö siirretään kanta- ja alueverkkoon 110 kV voimajohtoilla. Voimajohdot on suunniteltu toteutettavan kaava-alueelta luoteeseen Posion Jumiskoon sekä kaakkoon Viipusjärvelle Kuusamon Rukalle. Sähkönsiirtoreittien ympäristövaikutukset on arvioitu aiemmissa YVA-menettelyissä.</p> <p>Lapin ELY-keskus muistuttaa, että läntisen sähkönsiirron osalta yhteysviranomaisen perustellussa päätelmässä 3.6.2022 (Maaningan tuulivoimapuisto-Jumisko 110 kV voimajohto, LAPELY/2388/2018) edellytettiin tehtäväksi useita selvityksiä viimeistään lunastuslupavaiheessa. Vaikka kyseinen sähkönsiirto ei sisälly kaavoitettavalle alueelle, Lapin ELY-keskus edellyttää tuulivoimayleiskaavan erityisten sisältövaatimusten mukaisesti, että selvitykset tehtäisiin samalla, kun kaavoitettavan alueen selvityksiä tehdään.</p> <p>Kaavan yhteydessä aiotaan tehdä porotalous selvitys. Lapin ELY-keskus suosittelee, että kaava-alueen lisäksi poronhoitoselvitys ulotettaisiin koskemaan sähkönsiirron alueita. Kaavoitettava alue ja sähkönsiirto kuuluvat samaan kokonaisuuteen. Tolvan paliskuntaa on syytä kuulla poronhoitoselvityksen yhteydessä.</p> <p>Maakuntakaavat</p> <p>Kaava-alue sijoittuu Pohjois-Pohjanmaan yhdistelmämaakuntakaavan alueelle sekä rajoittuu Itä-Lapin maakuntakaavaan Posion kohdalla. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on lisäksi tuotu esille kaava-alueen rajoittuminen Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavaan (ei lainvoimainen), joka tulee kumoamaan Itä-Lapin maakuntakaavan. Lapin ELY-keskus pyytää pitämään kaavan valmisteluaineistoa ajan tasalla Lapin maakuntakaavojen suhteen.</p> <p>Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavaehdotuksessa on aluemerkinä ph (poronhoidon kannalta erityisen tärkeä alue/kohde/aita) noin kolmen kilometrin päässä kaava-alueesta, mutta tätä ei kuitenkaan ole otettu huomioon osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa. Myöskään lähelle sijoittuvaa MY-merkintää (maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja) ei ole otettu huomioon. Lapin ELY-keskus katsoo, että tuulivoimaloilla voi olla vaikutuksia kyseisten merkintöjen alueille asti ja</p>	<p>tarkempi karttapohja.</p> <p>Voimajohdosta on 1,1 km etäisyys Riisitunturin Natura-alueeseen. Etäisyydestä johtuen voimajohdolla ei ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia Naturan perusteena oleviin luontoarvoihin.</p> <p>Kaavoituksen yhteydessä pidetään PHL 53§ kaltainen neuvottelu Tolvan paliskunnan kanssa seurantasuunnitelmasta ja kompensatioista.</p> <p>Voimajohdon kohdalla tehdään pesimälinnustose selvitys. Voimajohdon puutteellinen pesimälintuse selvitys ei kuitenkaan estä kaavan eteenpäin viemistä.</p> <p>Kaavoituksen yhteydessä tehdään porotalous selvitys ja pidetään PHL 53§ kaltainen neuvottelu Tolvan paliskunnan kanssa.</p> <p>Päivitetään kaavaselostukseen ja OAS:aan ajantasainen tieto maakuntakaavoista.</p> <p>Täydennetään kaavaselostukseen ja OAS:aan maininnat Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavaehdotu</p>

Nro	Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastine
		<p>maakuntakaavan ohjausvaikutuksen tulee olla riittävä myös tältä osin.</p> <p>Kaikissa edellä mainituissa maakuntakaavoissa on määrätty, että poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon edellytykset. Nuunajärven osayleiskaavaa laadittaessa on varmistettava, ettei tuulivoimarakentamisesta aiheudu merkittävien kielteisiä vaikutuksia alueella harjoitettavalle poronhoidolle. Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kielteisten vaikutusten estämisen ja lieventämisen onnistumisessa olennaisena osana ovat paliskuntien kanssa käytävät neuvottelut. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on mainittu, että Kuusamon Maaningan tuulivoimahankkeen YVA-menettelyn yhteydessä on laadittu porotalous selvitys vuonna 2016 ja että Nuunajärven osayleiskaavan yhteydessä tehdään uusi porotalous selvitys. Lapin ELY-keskus kannattaa uuden porotalous selvityksen tekemistä ja pyytää ottamaan paliskunnat mukaan selvityksen tekoon. Poronhoidon edustajien mukaan ottaminen aikaisessa vaiheessa tuulivoimahankkeita on eduksi haitallisten vaikutusten estämisessä ja lieventämisessä.</p> <p>Vuorovaikutus kaavaa laadittaessa</p> <p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on esitetty hankkeen keskeiset osalliset sekä vuorovaikutuksen järjestäminen. Lapin maakunnan puolelta on tunnustettu kiitettävästi osallisia, mutta ainakin Lapin maakuntamuseo puuttui osallisten listalta.</p> <p>Lapin ELY-keskus pyytää kutsua kaavoituksen viranomaisneuvotteluihin, koska kaavoituksen vaikutukset ulottuvat Lapin maakunnan puolelle.</p> <p>Lopuksi</p> <p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on kuvattu osayleiskaavoituksen lähtökohdat, arvioitavat vaikutukset sekä osalliset ja vuorovaikutuksen järjestäminen. Lapin ELY-keskus pyytää huomioimaan hankkeen jatkosuunnittelussa, mitä edellä on todettu.</p> <p>Lisäksi Lapin ELY-keskus lausuu jo tässä vaiheessa, että kaavan laadinnan yhteydessä tehtävien selvitysten tulee olla sellaisia, että kaavalla osoitetun alueidenkäytön tosiasiallisia Lapin maakunnan ja Posion kunnan puolelle kohdistuvia vaikutuksia pystytään riittävästi laadittujen selvitysten perusteella arvioimaan.</p>	<p>ksessa esitetyistä ph- ja MY-merkinnöistä.</p> <p>Kaavoituksen yhteydessä käydään PHL 53§:n kaltainen neuvottelu sekä muita tarpeellisia neuvotteluita Tolvan paliskunnan kanssa sekä laaditaan uusi porotalous selvitys. Selvitystyö Tolvan paliskunnan kanssa on aloitettu elokuussa 2022. Suunnittelualue on mukana LUKEn POROTUULI - tutkimushankkeessa, jonka tavoitteena on luottamukseen perustuva ja konflikteja välttävä tuulivoimarakentaminen poronhoitoalueella.</p> <p>Täydennetään OASn osallisten listaan Lapin maakuntamuseo.</p> <p>Kutsutaan Lapin ELY-keskus viranomaisneuvotteluihin.</p> <p>Aikaisemman Maaningan tuulivoimahankkeen YVAssa ja kaavassa laaditut selvitykset päivitetään tarpeellisilta osiltaan.</p>
L02	Lapin ELY-keskuksen kalatalouspalvelut	Lapin ELY-keskuksen kalatalouspalvelut tiedotti, etteivät anna tässä vaiheessa lausuntoa Nuunajärven tuulivoimaosayleiskaavasta.	Merkitään tiedoksi.
L03	Fingrid	<p>Fingridillä näkemyksen mukaan tällä hetkellä kantaverkon kannalta mahdollinen liityntäpiste Nuunajärven hankkeelle on Pirttikosken sähköasema (400 kV).</p> <p>Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajilta.</p> <p>Pyydämme lähettämään meille tietoa hankkeen etenemisestä. Tätä asiaa</p>	Merkitään tiedoksi.

Nro	Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastine
		Fingrid Oyj:ssä hoitaa Mika Penttilä puh. 030 395 5230.	
L04	Caruna	<p>Tuulivoimapuiston kaava-alueella ei sijaitse Caruna Oy:n jakeluverkkoa. Molemmat suunnitellut sähkönsiirtoreitit risteävät Caruna Oy:n 20 kV:n sekä 0,4 kV:n jakeluverkkoa. Voimajohtojen suunnitteluvaiheessa on syytä pyytää Caruna Oy:ltä risteämäläusunnat. Caruna Oy:n 110 kV:n suurjännitteistä jakeluverkkoa sijaitsee mm. toisen suunnitellun sähkönsiirtoyhteyden päässä Rukan Viipusjärvellä, sekä n. 35 km päässä kaava-alueelta lounaaseen, Posion Aholassa.</p> <p>Caruna Oy näkee kaava-alueelta Rukan Viipusjärvelle suunnitellun sähkönsiirtojohtojen sinänsä positiivisena, sillä se parantaisi toteutuessaan pohjois- Kuusamon sähköjakelun toimitusvarmuutta nykyisen verkoston vika- ja kunnossapitokeskeytysten aikana.</p> <p>Toisaalta on huomioitava, että tuulivoimapuiston sähköntuotantoa ei voida syöttää Caruna Oy:n verkon läpi Viipusjärveltä kohti kantaverkkoa Pirttikoskelle, sillä verkon siirtokapasiteetti ei sitä mahdollista.</p> <p>Caruna Oy:llä ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta.</p>	Merkittään tiedoksi.
L05	Liikenne- ja viestintävirasto Traficom	<p>Nuunajärven tuulivoimapuiston alue sijaitsee suurelta osin Kuusamon lentoaseman lähestymisalueella (EFKS TMA). Alueella on lentoliikenteestä johtuva korkeusrajoitus. Lisätietoja lentoliikenteen asettamasta korkeusrajoituksesta on saatavissa Fintraffic lennonvarmistus Oy:ltä (https://www.fintraffic.fi/fi/ans/korkeusrajoitukset-paikkatietoaineistona) sekä lentoaseman pitäjältä, Finavia Oy:ltä.</p> <p>Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa tulisi ottaa huomioon myös tuulivoimaloiden vaikutukset radiojärjestelmiin. Tuulivoimaloiden on monissa tapauksissa todettu vaikuttaneen TV-vastaanoton laatuun maanpäällisissä TV-lähetysverkoissa. Tuulivoimaloilla on vaikutuksia myös matkaviestinverkkojen kentänvoimakkuuteen ja signaaliin laatuun. Tutkajärjestelmä vaatii toimiakseen riittävää etäisyyttä tuulivoimaloihin. Radiolinkin toiminta taas edellyttää täysin esteetöntä aluetta lähettimen ja vastaanottimen välillä.</p> <p>Sähköisen viestinnän palvelut ovat riippuvaisia radiojärjestelmistä. Siksi on tärkeää varmistaa, että TV- ja matkaviestinpalvelut sekä tutkat ja radiolinkit toimivat myös jatkossa riittävän häiriöttömästi. Pienilläkin muutoksilla tuulivoimaloiden sijoittelussa voi olla ratkaiseva merkitys alueen radiojärjestelmien toimintaan. Jo olemassa olevia TV- ja radiolähetysasemia ja raskaita, 200–300 metrin korkuisia mastoja ei voida siirtää. Siksi eri osapuolten tulisi tehdä yhteistyötä jo tuulivoimaloiden suunnitteluvaiheessa ja pyrkiä valitsemaan tuulivoimaloiden sijainti niin, ettei häiriöitä radiojärjestelmille aiheudu tai että ne ovat poistettavissa.</p> <p>On suositeltavaa, että tuulivoimahankkeesta vastaavat ovat yhteydessä kaikkiin tiedossa oleviin radiojärjestelmien omistajiin lähialueilla. Riittävänä koordinoitietäisyytenä on pidetty noin 30 kilometriä. Radiopaikannusjärjestelmien ja radiolinkkien käyttäjiä sekä teleoperaattoreita tulisi aina informoida tuulivoimahankkeesta.</p>	<p>Kaavoituksen yhteydessä arvioidaan vaikutukset lentoliikenteeseen ja viestintäyhteyksiin.</p> <p>Kaavaselostuksessa arvioidaan hankkeen vaikutukset tv-kuvaan.</p>
L06	Pohjois-Pohjanmaan liitto	<p>Pohjois-Pohjanmaan liitto huomauttaa käynnistäneensä uuden maakuntakaavaprosessin loppuvuodesta 2021 ja että tämä tieto tulee lisätä Nuunajärven kaava-asiakirjoihin. Yhtenä merkittävänä teemana energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa tarkastellaan maakunnan tuulivoiman kokonaisuutta, uusia potentiaalisia tuulivoima-alueita ja sähkönsiirtoa maakunnassa TUULI-hankkeen pohjalta (Kestävä tuulivoimarakentaminen Pohjois-Pohjanmaalla). TUULI-hankkeessa on valmistunut ja maakuntahallitukselle esitelty joulukuussa 2021 useita tuulivoimatuotantoa ja sijoittamista koskevia taustaselvityksiä kuten linnuston päämuuttoreitin päivitysselvitys, viherrakenne- ja ekosysteemipalveluselvitys,</p>	<p>Lisätään tieto Pohjois-Pohjanmaan uuden maakuntakaavaprosessin käynnistymisestä ja TUULI-hankkeen selvityksistä OAS:aan ja kaavaselostukseen.</p>

Nro	Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastine
		<p>susireviiriselvitys ja sähkönsiirtoselvitys.</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan liiton näkemys on, että poronhoito ja tuulivoimarakentaminen voidaan sovittaa yhteen laadukkaalla suunnittelulla, lieventämistoimenpiteillä ja vuoropuhelulla paliskunnan ja hankekehittäjän kesken. Tämä on tarpeen etenkin, kun hankkeen YVA-menettelyssä kaavoituksen vaikutusten arvioinnissa on tunnistettu haitallisia vaikutuksia poronhoitoon. Poronhoito ja sen edellytykset on otettu maakuntakaavassa huomioon antamalla suunnittelumääräyksiä, jotka edellyttävät poronhoidon toimintaedellytysten turvaamista tuulivoima-alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan liitto huomauttaa, että toinen hankkeen todennäköisesti merkittävistä vaikutuksista kohdistuu uutena alueena viimeisimmässä päivityksessä tunnistettuun (VAMA 2021) valtakunnallisesti arvokkaaseen Kitkajärvien ja Riisitunturin maisema-alueeseen, jonka yhteydessä on maakunnallisesti arvokas maisema-alue Kitkan järvimaisemat. Aiemmassa kaavoitusmenettelyssä hieman suuremmalle alueelle suunniteltiin 54 voimalan rakentamista. Nuunajärven tuulivoimapuiston suunnittelun pienentämisellä ja tuulivoimaloiden lukumäärän vähentämisellä vaikutuksia voidaan vähentää ja lieventää. Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää ratkaisua oikean suuntaisena.</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin maakunnissa on suunnitteilla paljon uutta tuulivoimaa ja Nuunajärven tuulivoimapuiston kaavoitusmenettelyn aikana on syytä huomioida myös mahdolliset uudet lähialueelle sijoittuvat tuulivoima-alueet. Yhteisvaikutustarkastelussa erityishuomiota on kiinnitettävä maisemaan, linnustoon, Natura-alueisiin, poroelinkeinoon ja luonnonrauha-alueisiin. Yhteisvaikutukset muiden ympäristöä muuttavien toimintojen kanssa tulee huomioida erityisesti arvioitaessa vaikutuksia matkailulle.</p>	<p>Kaavoituksen yhteydessä käydään PHL 53§:n kaltainen neuvottelu sekä muita tarpeellisia neuvotteluita Tolvan paliskunnan kanssa sekä laaditaan uusi porotalous selvitys. Selvitystyö Tolvan paliskunnan kanssa on aloitettu elokuussa 2022. Suunnittelun alue on mukana LUKEn POROTUULI - tutkimushankkeessa, jonka tavoitteena on luottamukseen perustuva ja konflikteja välttävä tuulivoimarakentaminen poronhoitoalueella.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>
L07	Fintraffic	<p>Fintrafficin lennonvarmistus osoitti verkkosivun josta ArcGIS-muotoinen paikkatietoaineisto lentoesterajoituksista on ladattavissa ja pyysi huomioimaan kohteelle mahdollisesti kohdistuvat korkeusrajoitukset suunnittelussa.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
L08	Lapin liitto	<p>Lapin liiton virasto huomauttaa, että voimaloiden sijoittamisessa on huomioitava, että Posion kunnan alueella ei synny estettä asuin- tai lomarakennusten rakentamiselle tuulivoimaloiden meluarvojen johdosta. Melu- ja välkevaikutuksia on arvioitava myös Posion kunnan alueiden osalta.</p> <p>Hankkeen vaikutuksia selvitetäessä tärkeää on arvioida maisemavaikutukset mm. Riisitunturin kansallispuiston, sen tärkeimpien reittien ja lähimpien Posion kyläalueiden osalta. Lapin liitto toteaa, että maisemavaikutusten arvioinnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota Kitkajärvien ja Riisitunturin maisemien valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle kohdistuviin vaikutuksiin. Mikäli maisemavaikutusten arvioinnissa todetaan, että vaikutukset valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle ja Riisitunturin kansallispuistoon ovat merkittäviä, on hanketta muutettava.</p> <p>Hankealue on poronhoitoaluetta ja kuuluu Tolvan paliskunnan alueeseen.</p>	<p>Arvioidaan maisemavaikutukset kaavaselostuksessa.</p> <p>Kaavoituksen</p>

Nro	Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastine
		<p>Tolvan paliskunnan kotipaikka on Posio. Lapin maakuntakaavoissa on poronhoitoa koskien annettu yleismääräys siitä, että poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Lapin liitto pitää tärkeänä, että osayleiskaavahankkeessa toteutetaan porotalous selvitys ja, että poronhoitoon kohdistuvien vaikutusten arviointiin kiinnitetään erityistä huomiota.</p> <p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on esitetty puutteellisesti Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan hankealueen läheisyyteen Posion kunnan alueelle sijoittuvat merkinnät ja niiden selitykset. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa tulee täydentää tältä osin. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan on lisäksi hyvä lisätä, että Lapin liiton valtuusto hyväksyi 16.5.2022 Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan.</p>	<p>yhteydessä käydään PHL 53§:n kaltainen neuvottelu sekä muita tarpeellisia neuvotteluita Tolvan paliskunnan kanssa sekä laaditaan uusi porotalous selvitys. Selvitystyö Tolvan paliskunnan kanssa on aloitettu elokuussa 2022. Suunnittelualue on mukana LUKEn POROTUULI - tutkimushankkeessa, jonka tavoitteena on luottamukseen perustuva ja konflikteja välttävä tuulivoimarakentaminen poronhoitoalueella.</p> <p>Täydennetään kaava-asiakirjoihin Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan hankealueen läheisyyteen Posion kunnan alueelle sijoittuvat merkinnät ja niiden selitykset.</p>
L09	Kuusamon energia- ja vesiosuuskunta (EVO)	EVO pitää suunniteltua Nuunajärven tuulivoimahanketta kannatettavana. Tuulivoimapuiston toteutuessa on huolehdittava, että Kuusamo saadaan korkeajännitteen osalta renkaaseen. Lisäksi EVO pyytää kaavan vaikutusten arviointiin lisättäväksi omaksi arviointikohdaksi vaikutuksia energiatalouden huoltovarmuuteen.	Kirjoitetaan kaavaselostukseen vaikutusten arviointiin vaikutukset energiatalouden huoltovarmuuteen.
L10	Ilmatieteen laitos	Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa Nuunajärven tuulivoimapuiston osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan, koska alue on yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta.	Merkitään tiedoksi.
L11	Luonnonvara keskus	<p>Luonnonvarakeskuksella ei ole lausuttavaa asiasta.</p> <p>Luonnonvarakeskus lausuu hankkeesta kaavaselostus-vaiheessa ja on lausunut hankkeesta YVA-menettelyn yhteydessä.</p>	Merkitään tiedoksi.
L12	Pohjois-Pohjanmaan museo / Museo- ja tiede keskus Luuppi	<p>Rakennettu kulttuuriympäristö</p> <p>Nuunajärven tuulivoimayleiskaavan kaava-alueella ei ole tunnettuja maiseman tai rakennetun kulttuuriympäristön arvotettuja kohteita. Luonnonsuojelun alueeksi sekä Natura 2000-alueeksi (SAC) luokiteltu Riisitunturin kansallispuisto rajautuu kaava-alueeseen tämän luoteisreunassa. Suunnittelun alueen kaakkoispuolella sijaitsee Kitkan järvimaisemien maakunnallisesti arvokas maisema-alue. Hankkeen vaikutukset niiden maisemallisille arvoille tulee tutkia ja selvittää tarkoin.</p> <p>Muulta osin Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole huomautettavaa Kuusamon Nuunajärven tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta arvokkaiden maisema-alueiden ja rakennetun kulttuuriympäristön osalta.</p>	Arvioidaan hankkeen vaikutukset maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön kohteisiin kaavaselostuksessa.

Nro	Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastine
		<p>Arkeologia</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan museo on Maaningan tuulivoimaosayleiskaavan luonnosta koskevassa lausunnossaan (20.12.2016,OUKA/9581/11.01.00.00/2015) arvioinut, että laajennusalueella muinaisjäännösten esiintymistä voi pitää epätodennäköisenä, ja tarvetta täydennysinventointiin ei ole.</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan museo on myös arvioinut Jumisko 110 kV voimajohtohankkeen YVA-selostuksen lausunnossa (24.03.2020, OUKA/9581/11.01.00.00/2015), että Posion Jumiskoon rakennettavalla voimajohtolinjalla ei ole tarpeen tehdä arkeologista selvitystä Kuusamon puolelle sijoittuvilla osuuksilla.</p> <p>Kaava-alueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Alueella kuitenkin sijaitsee muinaisjäännösrekisteriin muina kohteina merkityt kohteet: Alimmainen salmijärvi NE (muinaisjäännöstunnus 1000029411), Nuunajärvi (1000029414), Matalajärvenkankaat (1000029418) sekä Pikku Ratijärvenpuro (1000029416).</p> <p>Ruka (Viipusjärvi) voimajohtoreitillä ja sen välittömässä läheisyydessä (n.200 metriä) sijaitsee muu kulttuuriperintökohde Noitiaho (1000019911) ja viikinkiristiretkiäikaisen kirveen löytöpaikka Hingarniemi (1000035489). Kohde Noitiaho on toisen maailmansodan aikainen puolustusvarustuskohde, joka on osa Salpalinjaan kuuluvaa puolustusketjua. Kohteen rakenteita sijaitsee viidellä erillisellä alueella, joista eteläisin alue sijaitsee noin 15 metriä lounaaseen suunnitellusta voimajohtolinjasta. Löytöpaikka Hingarniemi sijaitsee noin 30 metriä etelään suunnitellusta voimajohtolinjasta.</p> <p>On huomattava, että löytöpaikat usein indikoivat kiinteän muinaisjäännöksen olemassaoloa alueella. Koska löytöpaikka Hingarniemi ei ole käyty tarkastamassa arkeologin toimesta, ei ole tiedossa, onko alueella kiinteä muinaisjäännös, vai onko esine irtolöytö. Pohjois-Pohjanmaan museo tulee arvioimaan voimajohtolinjan tarkempien suunnitelmien yhteydessä suunniteltujen pylväspaikkojen tarkkuusinventoinnin tarpeen kohteen Hingarniemi läheisyydessä. Kohteet Noitiaho ja Hingarniemi tulee ottaa huomioon voimajohtolinjan jatkosuunnittelussa ja rakentamisen aikana. Kohteet sijaitsevat ainakin osittain voimajohtoaukealla, joten ne voivat vaarantua rakentamistöiden ja voima-johtolinjan huolto- ja kunnostustöiden aikana.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Kulttuuriperinnön merkittävät kohteet otetaan huomioon voimajohtolinjan toteutuksessa. Kohteet eivät sijaitse kaava-alueella, eikä niillä ole vaikutusta osayleiskaavoituksen etenemiseen.</p>
L13	Posion kunnanhallitus	<p>Posion kunnanhallitus tuo mielipiteessään tuodaan alueen tärkeyden virkistykselle ja metsästykselle, poronhoidolle ja vapaa-ajan asutukselle sekä huolen erittäin kauniin alueen muuttamisesta, jolla olisi vaikutusta myös alueella asuvien ihmisten ja loma-asukkaiden viihtyvyyteen, hyvinvointiin ja terveyteen. Esimerkiksi Riisitunturin alue on kunnan näkemyksen mukaan virkistyskäytön kannalta tärkeä alue.</p> <p>Kunnanhallitus huomauttaa, että lentoestevalot on useissa yhteyksissä todettu häiritseviksi tuulivoimaloiden vaikutusalueella asuville asukkaille.</p> <p>Kunnanhallitus osoittaa myös huolensa siitä, että tuulivoima-alue toteutuessaan alentaa maaomaisuuden arvoa ja täten aiheuttaa taloudellisia menetyksiä.</p> <p>Tuulivoimahankkeissa merkittäväksi tunnistettuja vaikutuksia ovat erityisesti melu- ja varjon vilkkumisvaikutukset sekä maisemavaikutukset. Ympäristövaikutuksista voidaan todeta, että hanke aiheuttaa muutoksia hankealueen virkistysaluekäyttöön. Hankeen toteutuminen rajoittaa asuin- ja lomarakentamista 40 dB(A) siten, että jos melu ylittää mallinuksessa 40 dB:n ohjearvon, ei asuin- tai lomarakennusta voi rakentaa alueelle. Tämä on huomioitava voimaloita sijoitettaessa, ettei Posion kunnan alueelle tule</p>	

Nro	Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastine
		<p>estettä asuin- tai lomarakennuksen rakentamiselle tuulivoimaloiden meluarvojen johdosta.</p> <p>Posion kunta toteaa, että tuulivoimaloiden tarkemmassa sijoittelussa tulee pyrkiä ratkaisuihin, joista tulisi mahdollisimman vähäisiä maisemavaikutuksia valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle.</p> <p>Tuulivoimaloiden ja asutuksen väliin tulee jättää vähintään 2 km suojaetäisyys.</p> <p>Posion kunta huomauttaa, että kyläyhteisöjen suunnalta on hyvä saada valokuvasovitteet, jotta muuttuva näkymä selviää myös Posion suunnalta. Kuvallisessa muodossa esitetty havainnollistava materiaali tukee teksti- ja kartta muotoista alueen ominaisuuksien kuvausta, vaikutusten arviointia, suunnittelua ja vuorovaikutusta osallisten kanssa. Kartta-aineistoon tulee myös kiinnittää erityistä huomiota. Kartat tulee esittää sellaisella mittakaavalla - että niistä on selvästi nähtävissä esim. paikannimet, tiet, urat ja muu oleellinen, jotta asioiden ja paikkojen hahmottaminen on mahdollista.</p> <p>Hankkeen vaikutuksia selvitetäessä tärkeää on arvioida maisemavaikutukset mm. Riisitunturin ja lähimpien Posion kyläalueiden osalta, vaikutukset poronhoitoon sekä melu- ja välkevaikutukset myös Posion kunnan alueiden osalta sekä Riisitunturin kansallispuiston suosituimmille retkeilyreiteille ja näköalapaikoille jonne mahdollisesti tulevat tuulivoimalat tulevat näkymään. Suunnitellun tuulipuiston aiheuttamaa muutosta maisemakuvassa on havainnollistettava havainne kuvilla eli valokuvasovitteilla. Kuvasovitteiden ottopaikat on valittava niiden monipuolisen edustavuuden, kohteen merkityksen ja maisemallisten vaikutusten kohdistumisen mukaisesti. Posion kunta esittää, havainne kuvia Posion kyläalueiden ja Riisitunturin osalta. Riisitunturi on Posion kunnan matkailun vetovoima-alue.</p> <p>Posion kunnan mielestä tässä hankkeessa merkittäviä vaikutuksia ovat erityisesti maisemaselvitys, näkemäalanäkyisyys, havainne kuvat, melumallinnus, varjojen vilkkumismallinnus ja porotalousselvitys. Näissä selvityksissä on otettava huomioon myös Posion kunnan alueet ja kyläyhteisöt.</p>	<p>Kaavaselistuksessa tai sen liitteinä esitetään vaikutukset maisemaan, näkemäalueanalyysi, kuvasovitteita, melumallinnus, välkemallinnus ja porotalousselvitys.</p>
L14	Puolustusvoimien 3. logistiikkarykmentti	<p>On huomioitava maanpuolustuksen tarpeet osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa osana terveellistä ja turvallista elinympäristöä koskevaa valtakunnallista alueidenkäyttötavoitetta. Puolustusvoimat toteaa, että maanpuolustuksen kehittämistarpeet ja toimintamahdollisuudet tulee huomioida alueiden käytön suunnittelussa myös maankäyttö- ja rakennuslain 4a§ perusteella.</p> <p>Tuulivoimahankkeiden vaikutuksia Puolustusvoimien toimintaan arvioidaan Puolustusvoimien Pääesikunnan operatiivisen osaston tuulivoimahankkeen hyväksyttävyydestä annetun lausunnon perusteella. Tuulivoima-alueen suunnittelussa tulee huomioida, että toteutettavien tuulivoimaloiden koko (suurempi, korkeus > 10 m), määrä (enemmän) tai sijoittelu (> 100 m) ei saa poiketa Pääesikunnan lausunnossa hyväksytystä tuulivoimahankkeen ratkaisusta. Jos muutokset ovat pienemmät kuin yllä on esitetty, pyydetään muutoksista tiedottamaan Pääesikunnan operatiivista osastoa. Jos hankkeelle on tehty Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n haittavaikutuslaskenta, tulee hankkeelle pyytää uusi hyväksyttävyytyslause Pääesikunnan operatiiviselta osastolta tuulivoimaloiden koon, määrän tai sijainnin muuttuessa.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
L15	Metsähallitus, luontopalvelut	<p>Kuusamon kaupunki on pyytänyt Metsähallituksen lausuntoa Nuunajärven tuulivoimapuistoa koskevasta osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.</p>	

Nro	Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastine
		<p>EPV Tuulivoima Oy on kehittämässä Kuusamon Nuunajärven alueelle 30 tuulivoimalan tuulipuistoa. Suurelta osin hankealue on sama kuin alueella aiemmin suunnittelussa olleella Maaningan tuulivoimahankkeella. Nykyisessä Nuunajärven hankkeessa tuulivoimaloiden enimmäismäärä on 30 voimalaa ja voimaloiden kokonaiskorkeus enintään 260 metriä.</p> <p>Lähimmillään hankealue sijoittuu noin 3 kilometrin etäisyydelle Metsähallituksen hallinnoiman Riisitunturin kansallispuiston pohjoisosista. Hankealue myös rajautuu osin Pohkeavaaran alueella sijaitsevaan Metsähallituksen hallinnassa olevaan suojeluun varattuun alueeseen, joka sisältyy Riisitunturin kansallispuiston Natura 2000-alueeseen (FI1301101). Alue on suunniteltu liitettävän tulevaisuudessa Riisitunturin kansallispuistoon.</p> <p>Hankealueen läheisyyteen sijoittuu uhanalaisen petolinnun reviirejä, joiden seurannassa Metsähallituksella on valtakunnallista vastuuta.</p> <p>Metsähallituksen Luontopalvelut lausuu asiasta em. petolintulajin asiantuntijaviranomaisena ja lajin seurannasta vastaavana tahona, sekä Riisitunturin kansallispuiston ja em. suojeluun varatun alueen maanhaltijana.</p> <p>Metsähallitus toteaa lausuntoon seuraavaa:</p> <p><u>Maisemavaikutukset</u></p> <p>Hankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa viitataan maisemaselvityksiin, joita on laadittu aiempaan Maaningan tuulivoimahankkeeseen liittyvissä YVA-arvioinnissa sekä kaavaselvityksissä. Metsähallitus huomauttaa, että Nuunajärven hankkeen maisemavaikutusten arvioinnissa on huomioitava mm. aiemman hankkeen jälkeen tapahtuneet muutokset valtakunnallisesti arvokkaissa maisema-alueissa (valtioneuvoston päätös valtakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista, 18.11.2021). Valtakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin sisältyy valtioneuvoston päätöksen mukaisesti uutena alueena Kitkajärvien ja Riisitunturin maisemat.</p> <p>Riisitunturin kansallispuiston vetovoima perustuu suurelta osin juuri sen erämaiseen tunnelmaan ja puiston lakialueilta avautuviin laajoihin, erämaisiiin maisemiin, jotka nyt on tunnustettu myös valtakunnallisesti arvokkaiksi. Maaningan tuulivoimahankkeen selvityksissä maisemavaikutukset Riisitunturin lakialueelle arvioitiin merkittäviksi, joten nykyisenkin hankkeen osalta on tärkeää päivittää maisemavaikutusten arviointi, huomioiden vaikutukset myös uuden valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen kannalta.</p> <p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan kaavaprosessin yhteydessä tuotetaan mm. uudet havainnekuvat, mikä on varmasti tarpeen maisemavaikutusten hahmottamiseksi osin muuttuneessa suunnittelutilanteessa. Maisemaltaan herkillä erämaisilla alueilla korostuu myös lentoestevalojen häiritsevä vaikutus, joka tulee pyrkiä minimoimaan käytettävissä olevilla teknisillä ratkaisuilla.</p>	<p>Kaavoituksen yhteydessä laaditaan kuvasovitteet sopivista paikoista ja arvioidaan hankkeen maisemavaikutukset myös uusiin VAMA-kohteisiin.</p>

Mielipiteet

Nro	Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
M01	Paliskuntain yhdistys	<p>Poronhoitolaki (848/ 1990) (PHL) on erityislaki, joka tulee ottaa huomioon kaavoituksessa poronhoitoalueella. Poronhoitolaissa (3§) säädetään poronhoidolle vapaa laidunnusoikeus maan omistus- tai hallintaoikeudesta riippumatta, poikkeuksena viljelykset ja vakituisen asutuksen pihapiirit (32 §).</p>	<p>Kaavoituksen yhteydessä käydään PHL 53§:n kaltainen neuvottelu sekä muita</p>

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

28.11.2022

Nro	Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
		<p>Poronhoito-oikeus on tarkoitettu pysyväksi oikeudeksi (HE 244/ 1989). Poronhoitajat ovat alueella oikeudenomistajia, eivät pelkkä sidosryhmä. PHL 53 § velvoittaa viranomaisen neuvottelemaan asianosaisen paliskunnan kanssa valtion maita koskevien hankkeiden yhteydessä, mikäli ne vaikuttavat olennaisesti poronhoidon harjoittamiseen. Vaikka alue ei sijaitsekaan valtion maalla, on neuvottelut poronhoidon kanssa koettu hyväksi toimintatavaksi elinkeinojen yhteensovittamiseksi lukuisissa poronhoitoalueelle sijoittuvissa maankäyttöhankkeissa ja kaavoissa.</p> <p>Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 32 §:n mukaan maakuntakaavan on oltava ohjeena yleiskaavaa laadittaessa ja muutettaessa. Pohjois-Pohjanmaan vaihemaakuntakaavan poronhoitoaluetta koskevan suunnittelumääräyksen mukaan: "Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet, kuten erotus- ja ruokintapaikat sekä pyyntiaidat. Valtion maiden käytön osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan kanssa." Maakuntakaavan tuulivoimasuunnittelua koskee yleinen määräys "Poronhoitoalueella tulee turvata poronhoidon edellytykset".</p> <p>Kuusamon strategisen osayleiskaavan yleismääräys edellyttää myös poronhoidon turvaamista kaavoituksessa: "Tarkemmassa suunnittelussa tulee turvata porotalouden toiminta- ja kehittämisedellytykset säilyttämällä laidunalueiden yhtenäisyys ja kulkureitit laidunalueiden välillä. ---" Saman kaavan tv - merkinnän suunnittelumääräyksen mukaan poronhoidon edellytykset tulee ottaa huomioon tuulipuistojen suunnittelussa.</p> <p>MRL 39 §:n mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon kunnan elinkeinoelämän toiminta edellytykset. Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. Poronhoidon harjoittajat ovat oikeudenhaltijoita eikä heille saa aiheuttaa kaavalla kohtuutonta haittaa. Porotalous on Kuusamossa merkittävä elinkeino ja sen oikeudet ja toimintaedellytykset on turvattava kaavaratkaisussa. MRL 9 §:n mukaan kaavan vaikutukset tulee arvioida niin laajalla alueella kuin niitä voi esiintyä. Poronhoidolle aiheutuvat vaikutukset tulee arvioida asianmukaisesti ja riittävän laajasti.</p> <p>Samalla alueella Nuunajärven tuulivoimayleiskaavaa edeltävän hankkeen, Maaningan tuulivoimahankkeen, tuulivoimayleiskaava hylättiin korkeimmassa hallinto-oikeudessa sen perusteella, että se aiheuttaisi kohtuutonta haittaa poronhoidolle. Kaava ei myöskään noudattanut maakuntakaavan ohjausta poronhoidon toiminta- ja kehittämisedellytysten turvaamisesta.</p> <p>Paliskuntain yhdistyksen hallitus on käsitellyt Maaningan tuulivoimahanketta kokouksessaan 7/2020. Hallitus perehtyi yksityiskohtaisesti Maaningan tuulivoimahankkeen vaiheisiin ja suunnitelmaan ja toteaa, että ko. tuulivoimahanke tuhoaa Tolvan paliskunnan mahdollisuudet jatkaa poronhoitoa ja esittää hankkeesta luopumista tai sen sijoittamista alueelle, jossa se ei haittaa poronhoitoa.</p> <p>Paliskuntain yhdistys katsoo, ettei Nuunajärven tuulivoimahanke ole toteuttamiskelpoinen, sillä samalla alueella ollut hanke on aiemmin todettu alueen poronhoidolle kohtuutonta haittaa aiheuttavaksi. OAS:ssa esitetty hanke ei ole poronhoitoon kohdistuvilta haittavaikutuksiltaan pienempi.</p> <p>Paliskuntain yhdistys pyytää vastinetta lausuntoonsa osoitteeseen kirjaamo@paliskunnat.fi</p>	<p>tarpeellisia neuvotteluita Tolvan paliskunnan kanssa sekä laaditaan uusi porotalousselvitys. Selvitystyö Tolvan paliskunnan kanssa on aloitettu elokuussa 2022. Suunnittelualue on mukana LUKEn POROTUULI - tutkimushankkeessa, jonka tavoitteena on luottamukseen perustuva ja konflikteja välttävä tuulivoimarakentaminen poronhoitoalueella.</p> <p>Nuunajärven tuulivoimaosayleiskaavan suunnittelu on käynnistymässä ja yleiskaavalla tutkitaan, voidaanko alueelle sijoittaa tuulivoimatoimintaa sekä kerrotaan mitä vaikutuksia siitä voi syntyä.</p>

Nro	Mielenpiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
			<p>Osayleiskaavasta on jätetty pois aikaisemman vaiheen pohjoisin alue ja kaavoituksen yhteydessä arvioidaan hankkeen vaikutuksia poronhoitoon. Tuulivoimahankkeen toteuttaminen on tärkeää Kuusamon energiatalouden huoltovarmuudelle.</p>
M02	Yksityinen henkilö	<p>Tolvan paliskunta paheksuu sitä, että Nuunajärven tuulivoimaosayleiskaavaa valmistellaan käytännössä yhtä laajana kokonaisuutena kuin kuluvan vuoden keväällä Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä kumottu Maaningan tuulivoimaosayleiskaava. Paliskunta vastustaa Maaningan erämaiselle alueelle suunniteltavaa tuulipuistoaluetta molempine siirtolinjoinen. Valtioneuvoston päätöksellä kansallisesti merkittäviksi maisemiksi nimetyt Riisitunturin ja Kitkajärvien alueet kärsisivät myös merkittävästi maisemien muuttumisesta suurteollisuusalueeksi. Hanke toteutuessaan tuhoaa ja heikentää koko paliskunnan metsäsaamelaista perua olevan poronhoitokulttuurin selviytymismahdollisuuksia seuraavien sukupolvien poroperheille.</p> <p>Tolvan paliskunnan osalta hanke koskettaa 60 poronmistajaa, uhaten heidän työtään ja toimeentuloaan. Hanke uhkaa tehdä tyhjäksi vuosien työn, jota on tehty kestävä porotalouden harjoittamiseksi alueella. Tällä tarkoitetaan asutuksen lähistöllä ja viljelyksillä laiduntavien porojen siirtämistä pysyvästi hankealueelle. Alue on kooltaan pienen paliskunnan ainoa rauhallinen erämainen alue, missä porot voivat laiduntaa rauhassa aiheuttamatta häiriötä maanviljelijöille tai alueella asuville ihmisille ja kesämökkien omistajille.</p> <p>Tämä ongelma on ollut ajoittain voimakkaastikin esillä keskustelussa myös muualla Kuusamon alueella. Maaningan tuulivoimahankkeen toteuttaminen pahentaisi tätä negatiivista kehitystä.</p> <p>Paliskunnalla on alueella poronhoitolain (848/1990) mukainen maankäyttöoikeus, jota ei saa heikentää. Porotalous on merkittävä imagotekijä Kuusamolle ja sidostoimiala sen vahvalle matkailutoimialalle. Poronhoidolla on suuri merkitys myös alueen kulttuurille.</p> <p>Paliskuntana muistutamme, että Maaningan tuulivoimahanke sijoittuu kokonaan Tolvan paliskunnan alueelle Riisitunturin kansallispuiston välittömään läheisyyteen. Valtioneuvoston 18.11.2021 tekemällä päätöksellä Riisitunturin ja Kitkajärvien alueet ovat tuosta päivämäärästä alkaen valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita. Niiden muuttumisella suurteollisuusalueeksi olisi kielteinen vaikutus alueen matkailuun, joka on merkittävä tekijä Posion kunnan kehityksessä ja tulevaisuudessa.</p> <p>Hanketoimijan EPV Tuulivoima Oy:n ja paliskunnan väliset neuvottelut ovat pysähtyneet toukokuun 2018 jälkeen. Syynä tähän on ollut muun muassa Jumiskoon suuntautuvan sähkönsiirtolinjan YVA-selostuksen laatiminen. Lapin ELY-keskus antoi selostuksesta lausunnon kesäkuussa 2022 monivaiheisen, useita täydennyspyyntöjä sisältäneen prosessin jälkeen. Kyseisen prosessin monivaiheisuus toi esille saman yleispiirteen kuin hanketoimijan kanssa käydyt neuvottelut, tarkoitushakuisen poiminnan paliskunnan esittämistä kannanotoista ja jopa ajoittainen halu olla ymmärtämättä esiin tuotuja epäkohtia paliskunnan tulevaisuutta ajatellen. Näin toimittaessa tehdään osittain mitättömäksi hankkeen YVA-selostus vuodelta 2016, jossa on todettu hankkeen aiheuttavan porotaloudelle</p>	<p>Nuunajärven tuulivoimaosayleiskaava on jätetty pois aikaisemman vaiheen pohjoisin alue ja kaavoituksen yhteydessä arvioidaan hankkeen vaikutuksia poronhoitoon. Tuulivoimahankkeen toteuttaminen on tärkeää Kuusamon energiatalouden huoltovarmuudelle. Suunnittelualue on mukana LUKEN POROTUULI - tutkimushankkeessa, jonka tavoitteena on luottamukseen perustuva ja konflikteja välttävä tuulivoimarakentaminen poronhoitoalueella.</p>

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

28.11.2022

Nro	Mielenpiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
		<p>merkittäviä kielteisiä vaikutuksia.</p> <p>YVA-selostuksessa todetut kielteiset vaikutukset eivät käytännössä muutu lainkaan parempaan suuntaan nyt valmistelussa olevan uuden kaavaehdotuksenkaan myötä. Hankkeen suuri voimalamäärä ja niiden edelleen kasvava koko eivät mahdollista paliskunnan selviämistä tulevaisuuteen.</p> <p>Tolvan paliskunta katsoo, että Nuunajärven tuulivoimaosayleiskaavalle ei ole toteuttamisedellytyksiä sen porotaloudelle aiheuttaman kohtuuttoman haitan vuoksi.</p>	<p>Kaavoituksen yhteydessä käydään PHL 53§:n kaltainen neuvottelu sekä muita tarpeellisia neuvotteluita Tolvan paliskunnan kanssa sekä laaditaan uusi porotalousselvitys. Selvitystyö Tolvan paliskunnan kanssa on aloitettu elokuussa 2022.</p>